

Czy szpital może odmówić spotkania z pacjentem?

26 grudnia 2021

Czy lekarz, pielęgniarka, SOR lub szpital może odmówić świadczenia medycznego osobie niezaszczepionej lub poinformować ją, że taka usługa jest udzielana ostatni raz i przy następnej wizycie należy posiadać certyfikat zaszczepienia, aby usługa była realizowana? Czy można ograniczyć niezaszczepionemu korzystanie z turnusów rehabilitacyjnych?

Na początek zacznijmy od tego, że zgodnie z ustawą o zwalczaniu chorób zakaźnych, szczepienie ochronne, tj. podanie szczepionki przeciw chorobie zakaźnej w celu sztucznego uodpornienia przeciwko tej chorobie (art. 2 pkt 26 ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych) może być obowiązkowe, o ile szczepienie takie zostało ujęte w wykazie szczepień określonych przez ministra właściwego do spraw zdrowia (art. 17 ust. 10 ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych). Szczepienie przeciwko COVID-19 (o ile można to nazwać szczepieniem, gdyż jest to terapia genowa w fazie badań klinicznych) nie jest objęte wykazem szczepień obowiązkowych, a zatem pozostaje nieobowiązkowe.

Zgodnie z zasadą prokonstytucyjnej wykładni prawa należy w tym miejscu wskazać na art. 31 Konstytucji RP, z którego wynika, że każdy ma obowiązek szanować prawa i wolności innych, a zwłaszcza nikogo nie wolno zmuszać do tego, co jest nakazane prawem. Z powyższego artykułu wynika zatem jednoznacznie, że lekarz nie może przymuszać nikogo do szczepienia pod groźbą odmowy wykonania świadczenia medycznego.

Warto w tym miejscu również przywołać literalne brzmienie art. 68 ust 1 Konstytucji RP, z którego wprost wynika, że każdy ma prawo do ochrony zdrowia, co w konsekwencji powoduje, że

lekarz nie ma praw odmowy służy medycznej nawet osobie niezaszczepionej szczepionkami obowiązkowymi. Nasze twierdzenie jest również poparte w ust. 2 art. 68 „Konstytucji”, z którego wynika, iż nie można pozbawiać człowieka prawa do ochrony życia i zdrowia.

Wykonaniem powyżej przywołanych norm konstytucyjnych jest w szczególności ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W szczególności zakres realizacji usług medycznych regulują art. 1 ust 1, art. 2, art. 6 – 10, art. 15 tej ustawy.

Na tej podstawie stanowczo należy podkreślić, iż lekarze nie posiadają prawa do odmowy leczenia w przypadku braku zaszczepienia przeciwko COVID-19.

W przypadku odmowy przez pielęgniarkę lub lekarza udzielania pomocy medycznej wiąże się ze złamaniem w przypadku pielęgniarki art. 12 ust. 1 „Ustawy o zawodzie pielęgniarki”, a przez lekarza art. 30 „Ustawy o zawodzie lekarza” i powoduje to, że ponoszą oni odpowiedzialność karną.

Pozbawienie niezaszczepionej osoby nieobowiązkową „szczepionką” przeciwko COVID-19 jest również sprzeczne z art. 5 „Ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta”, z którego wprost wynika, że: „Kierownik podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych lub upoważniony przez niego lekarz może ograniczyć korzystanie z praw pacjenta w przypadku wystąpienia zagrożenia epidemicznego, lub ze względu na bezpieczeństwo zdrowotne pacjentów, a w przypadku praw, o których mowa w art. 33 prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, ust. 1, także ze względu na możliwości organizacyjne podmiotu”.

W tym miejscu warto dodać, że zgodnie z zasadą proporcjonalności, art. 5 „Ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta” jest wyjątkiem od zasady ochrony praw pacjenta oraz poszanowania praw człowieka i musi być interpretowany ściśle, przy zachowaniu tej zasady.

Na podstawie powyższej interpretacji stwierdzić należy, że ani lekarz, ani pielęgniarka lub ratownik medyczny, nie posiadają obecnie delegacji ustawowej do odmowy realizacji świadczenia medycznego osobie niezaszczepionej eksperymentalną szczepionką przeciwko COVID-19.

Teraz zajmiemy się aspektem prawnym zakazu widzeń, jakie wprowadzają szpitale dla osób niezaszczepionych.

Zgodnie z art. 33 ust 1 „Ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta”, każdy pacjent szpitala posiada prawo do kontaktu osobistego, telefonicznego lub korespondencyjnego z innymi osobami. Prawo to nie może być zakazane. Nie można też całkowicie zakazać prawa do kontaktu z bliskim na podstawie art. 5 w postaci osobistej, telefonicznej lub korespondencyjnej z innymi osobami, ponieważ artykuł ten przewiduje jedynie ograniczenie takiego prawa, a nie jego pozbawienie.

Tym samym wprowadzane na podstawie art. 5 ww. ustawy zakazy są niezgodne z prawem. W przypadku łamania prawa do kontaktu z pacjentem można składać zawiadomienia do właściwej miejscowo prokuratury.

Nie można wprowadzać zakazu odwiedzin bliskich w szpitalach przez osoby niezaszczepione z art. 21 ust. 1 „Ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta”, ponieważ sprzeciwia się temu literalne brzmienie art. 21 ust 2 ww. ustawy, dlatego, że prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożenia epidemicznego, o jakim mowa w ust. 1, musi być uprawdopodobnione realnie, a nie na podstawie tego, że dana osoba nie jest zaszczepiona przeciwko COVID-19, ponieważ osoba zaszczepiona też się zaraża, a jak się zaraża to i zakaża innych.

Abstrahując już od powyższego podkreślić należy, iż nikt z personelu medycznego, nie wspominając o ciecicach (tzw. pracownikach ochrony), nie jest uprawnionym organem do weryfikacji danych o zaszczepieniu, bowiem dane dotyczące

zaszczeplenia są „danymi dotyczącymi zdrowia” (art. 9 ust. 1 RODO), a takie mogą być przetwarzane tylko na zasadach z art. 9 ust. 2 RODO.

Takie zachowanie uznać należy za praktykę naruszającą zbiorowe prawa pacjentów, o jakiej mowa w art. 59 ust. 1 pkt 1 „Ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta”.

W takim przypadku RPP jest zobowiązany na podstawie art. 64 „Ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta” wszcząć postępowanie administracyjne zmierzające do wydania decyzji stwierdzającej naruszenie prawa pacjentów.

Źródło: [LegaArtis.pl](https://legartis.pl)